

Ján Botto - Tajný šuhaj

Stojí šuhaj na zápole,
na zápole rozpukanej —
ako dáka pustá bašta
v zrúcanine rozsypanej.

Očká sú mu búrka čierna,
líčka sú mu mesiac bľadý.
Čože ti je, dobrý šuhaj?
Čože vzdycháš, veď si mladý?

Či ti otec, matka hnije?
Či si v biede opustený?
Či ťa ten svet zlý namíta?
Či ti osud rozzlobený?

Nevyvábiš z neho slova —
šíra hora jeho uši,
ústa jeho nemá skala,
srdce mramor — niet v ňom duši.

Za zvedavou jeho dušou
letí hore tmavé oko,
lež nemôže za ňou k hviezdám,
až k slniečku tak vysoko.

Duša blúdi, očká plačú,
biedny šuhaj bez nádeje.
Prišiel na svet — ten ho nezná;
predsa sa mu zlostne smeje.

Nač si prišiel, šuhaj mladý?
V šírom svete nemáš mesta.
Len sa pletieš kolo neho —
neznáma ti jeho cesta.

Letí orol nad šuhaja
v kraje neba velikého,
zakrúti sa pred očkami
šuhajíka strápeného.

Tmavé očka preds' sa zblýsnú
ako hviezdy ligotavé,
tiché prsia predsa zhučia
ako mora vlny dravé.

Chladné srdce predsa horí
horúcimi plamienkami,
nemé ústa preds' vzdychajú
sť'a povodeň dolinami:

„Daj mi krídla, bystrý orol,
nech vyletím z tej pustiny,
nech vyletím za svoj' dušou,
slobodný som bez rodiny!“

Očka plačú, hor' by rady,
srdce v prázdnych prsiach búcha.
„Daj mi! daj mi! ak máš milosť.“
Lež ho orol neposlúcha.

Neposlúcha slabé hlasy,
len si pyšne ďalej letí:
„Oj, šťastný je, sto ráz šťastný,
kto lietava ponad svety!“

Pribité sú mútne očka
na orlovi šuhajove,
ústa mŕtve ako kameň,
prsia chladné sť'a ľadové.

Hučí vietor ponad hory,
kruto kníše háj borový —

nerozháňaj tak krídlami,
radšej ich daj šuhajovi!

Vietor divý nemá ucha —
on šuhajka sebou schváti.
Beda! beda! nešťastnému,
tam sa v čiernej hĺbke tratí.

Skapal šuhaj! Nemáš ho viac!
Skala pustá zastenalala —
rozprskla sa v štyri strany,
chladné telo zasypala.

Stojí kopec v pustom háji,
na ňom rastie smutná tráva,
bôľne vzdychá vietor po ňom,
nad ním orol povrkáva:

„Beda kvietku, sto ráz beda,
čo ho ľudia nevoňali,
čo v prvší deň jarný zišiel,
bo ho mrazy poštipali.“

Väčšia beda šuhajovi,
čo ho svety nepoznali,
čo pred časom na svet prišiel,
pred časom ho pochovali!“

Duša zletí ponad hory,
lež nezazre ostrej skaly —
ej, nevidí šuhajíčka,
splače temne v tichom žiali. —

Ponad svetom zašuchoce,
mútnu slzu naň zahodí: —
„Šťastný na tom nízkom svete,
kto za dušou svojou chodí!“